

HRVATSKI LIST

Izlazi svaki dan osim nedjelje poslije potpis u Pull u nakladni tiskari **Jos. Krmpotić**, Trg Custozza 1, gdje se nalazi tiskara, uređništvo i uprava lista. Za uređništvo odgovara izdavatelj **Josip Hahn**. Telefona broj 56. Broj političarske izdavanja 36.000. Prodajna izdavanja 2 k 40 h mjesečno, 6 k tromjesečno, pojedini broj stana 6 halera. Oglase računsa se po 20 h jednostupni petredak (3 mm).

Godina 1.

Pula, ponedjeljak 4. listopada 1915.

Broj 32.

Izjalovljena francuska ofenziva.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 2. oktobra. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Borbe su se na potoku Kornin nastavlje. Njemački i austro-ugarske čete izbacile su neprijatelje iz sela Gernisa, oko kojega su se u zadnje dane vodile ljute borbe. Broj jučer objavljenih zarobljenika poravnao se na 5400. Nasa konjanstvo, koje se je na običan način borilo svesno, ima na ovdje postignutom uspjehu svoje glasoviti dio. Inače je juterašnj dan na sjeveroistoku svršio bez posebnih događaja.

Talijansko bojište.

Na tirološkoj fronti bile su jučer uopće samo topničke borbe. U okolici istočno Sopracanello (sjeverno Romegno) bilo je čuli u noći na 1. oktobra živahnu topovsku vatru. Od nase strane nisu kod ovih okršaja sudionistvovala nikakve čete. U području Cristella bila je na večer ukratko odbijena navala jednog odjela alpina na sedlu između Rauchkofla i Schönleitenwandu. Isti udes stigao je opetovane navale na koruškoj fronti protiv nashih položaja na Malurulu i zapadno potoka Bombasa (sjeverno Pontebe). U Primorju popustilo je djelovanje borbe u prostoru sjeverno Tolmaja. Jučer najvećer započela navala Talijana protiv tolimske mostovne utvrde stonila se u nasej vatru.

Srpsko-ernogorsko bojište.

Na fronti Save blizu ušća Kolubare bombardirale su nase baterije odgovarajući neprijateljskoj topničkoj vatri sa uspjehom srpske obalne pozicije. Kod Gorazde materijal smo u bijeg ernogorski odio, koji je bio jak oko 300 momaka. Istočno Trebinja poduzele su nase čete podupret vatrom pogranicih zabrana oblaženje u ernogorsko područje. Napale su na neprijateljske prednje straže i uništile nekoja skladišta.

Beč, 3. oktobra. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Neprijatelj, iscrpljen mnogim bezuspješnim navalanima i gubicima, sto je posljednjih dana imao, napustio je zapadnu obalu kornin-kog potoka. Uostalom nema na sjeveroistoku osebithi događaja, te je stanje nepromijenjeno.

Talijansko bojište.

Jučer prije svanuća spremali su se Talijani na veliku navalu protiv sjeverozapadnog odjeka doberdoberke visoravnj. Nasa je topništvo iznenada počelo opsi-pavati vatrom talijanske čete, te ih je većinom rastjeralo. Tako je svršilo neprje-

rateljsko poduzeće sa navalom jednog batalijuna uzduž ceste Zadravščina—St. Martin. Ta i druga navala oko podne sliena pravnjoj bili su odbijene. Isto tako izjavili su se neprijateljeju pokušaji, da prodre naprijed na istoku od Reduljeju. Neke kretnje za neprijateljskom frontom i živahni promet na mletackim željeznicama nijesu izbjegli nasej budnosti. Na ostalim mjestima jugozapadne fronte nije se zbiljo ništa važnoga.

Srpsko-ernogorsko bojište.

Nema ništa novoga.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 2. oktobra. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Englezi su kušali danas najvećer protunavalom opet osvojiti oduzeto im zemljište u borbama zadnjih dana sjeverno Losa. Pokušaj se izjavio uz teske krvave gubitke po neprijatelje. Francuske navale jugozapadno Agressa, istočno Soucheza i sjeverno Neuvillea bile su odbijene. Broj zarobljenika u ovom englesko-francuskom navalnom odseju poravnasao na 106 časnika i 3642 momka; zaplijenilo se 26 strojnih pušaka. U Champagnji navalili su Francuzi opodne istočno Anberiva u širokoj fronti. Navala se izjavila. Samo na jednom mjestu prodro je neprijatelj i našu poziciju. Bađenski ljčesni grenadirni poduzeši su protunavali i zarobili su 70 momaka. Ostatak je prodirih neprijatelja pao. Francuske navale sjeverno Lemensnila i sjeverozapadno Ville sur Tourbe bile su odbijene. Ukupni broj zarobljenika i plijena u borbama sjeverno Arasa i u Champagnji dostigao je jučer brojku 211 časnika, 10.721 momaka i 35 strojnih pušaka.

Istočno bojište.

Vojna skupina Hindenburgova.

Sjeverno Postavija u toku su konjaničke borbe. Južno jezera Naroca kod Piegte i istočno Vismeva bili su odbijeni ruski nasrtaji. Nasa su čete zarobile jučer kod Smorzona 3 časnika i 1100 momaka i zaplijenile 3 strojne puške.

Vojna skupina bavarskog princa Leopolda.

Ispred fronte vojne skupine bavarskog princa vladao je uopće mir. Pred našim linijama bile mnogi pal neprijatelje.

Jugoistočno bojište.

Kod vojske Boltmerevoe poduzeši su Rusi u noći na 30. septembra provalile

u zapadno Tarnopola. Pokušaj se je potpunoma izjavio uz goleme gubitke po neprijatelja. Samo jedna divizija pokopala je 1168 Rusaa. Okolo 500 leži jih pred nasom frontom. Zaplijenili smo mnogobrojne puške.

Berlin, 3. oktobra. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Na zapadnom su se bojištu ponesrećili potpunoma pokušaji Engleza, da nam otinu sjeverno Losaa izgubljeno tlo. Kod loga su pretrpjeli goleme gubitke. Nakon nještunice žestokih bojeva iz bliza oduštao je neprijatelj i ovdje od daljnih navala. Istočno Soucheza izjavilo se francuska provala. Pokušaj neprijatelja, da navalii iz Neuvillea na uzvisne pozicije na istoku skršili smo uz teske gubitke za neprijatelja. Francuzi nisu jučer opetovali pjesakoh na Sampanji. Sjeverno Lemensnila bačen je neprijatelj iz jarka, koji je ulazio u nase pozicije. U bojevima sa ručnim granatama za poziciju sjeverno Ville sur Tourbe ostali smo pohljednicima.

Kod Rethela prisiljen je francuzi zaropkopov „Alsace“ da se spusti. Zarobili smo momčad. Francuzi je aviatljar bacio danas bombe na neutralni grad Luxemburg.

Istočno bojište.

Vojna skupina Hindenburgova.

U vojna skupina Hindenburgova bacila je u konjaničkim bojovima neprijatelja južno Kozjanija preko Mjazjole.

Vojna skupina bavarskog princa Leopolda.

Kod vojne skupine bavarskog princa i Mackensena položaj je nepromijenjen.

Vrhovna vojna uprava.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 1. oktobra. (D. u.) Glavni stan javlja:

U noći na 30. septembra potjerali su u odseju Anaforte naši izvidni odjeli neprijateljske izvidne odjele, te su ih progurali sve do njihovih jaraka. Zaplijenili su 20 pušaka i noževa i ratnog materijala. U odseju Airbunurja razorila je naša artiljerija neprijateljske jarke i zaslila u okolici Kanlisierata.

Balkan.

Demonstracije u Sofiji.

Beč, 1. oktobra. (D. u.) Jugoslavenska korespondencija javlja iz Sofije: Ovdješnjih istovj javljanju: Pred austro-ugarskim i njemačkim konzulatima bile su demonstracije simpatija. Skupine djaka prolazile su glavnim ulicama grada za austrijskim, ugarskim, njemačkim i bugarskim narod-

nim zastavama uz pjevanje patriotskih pjesama. Pred zgradama austro-ugarskog i njemačkog konzulata su se demonstranti zastavili i kličali u slotinama glasova živjela Austro-Ugarska i Njemačka. Pred srpskim konzulatim pjevali su demonstranti popularnu koračnicu: „Savezni Hajduci“. Povorku je mladih ljudi publika živahno akklamirala. Cijela je demonstracija prošla mirno i dostojanstveno.

Bugari u Mecedoniji.

Sofija, 2. oktobra. (D. u.) Skoro dnevno dolaze vijesti iz granice o bjeguncima Mecedonaca Bugara, koji bježe iz srpske vojske, te se potpuno opremjeni prijavljaju kod bugarskih pogranicih strana.

Srpsko-macedonske prebjeglice.

Sofija, 3. oktobra. (D. u.) 5000 Mecedonaca, koje je srpska vlada prisilila, da stupe u vojku, prešlo je na različitim mjestima granicu, da pristupe bugarskoj vojsci. Takodje iz Grčke pobjegnuo je broj Mecedonaca u Bugarsku. Do 100 srpskih vojnika i dva časnika pohlegli su u Bugarsku, gdje su jih razoruzali.

Ententa se boji.

Paris, 2. oktobra. (D. u.) „Temps“ javlja, da su zastupnici četvornog sporazuma u Sofji pripriešli bugarskoj vladi zaključak entente, da će ova, ako Bugarska napadne Srbiju, ovu zadnju potpomagati.

Blokiranje bugarske obale.

Berlin, 3. oktobra. Bukarestanska „Seara“ javlja iz Soluna, da ententina mornarica u Egejskom moru pripravlja blokadu bugarske obale.

Zrakoplovi nad Požarevcem.

Niš, 3. oktobra. Prama službenoj vijesti preleteli su neprijateljski zrakoplovi dne 21. i 25. septembra Požarevac. Baciili su bombe, koji su ubile 4 osobe, nu nisu prouzročile nikakve druge štete.

Bugarska opozicija kod kralja.

Milan, 3. oktobra. „Stampa“ javlja, da će ovih dana kralj Ferdinand primiti u audijencu vođe bugarske opozicije.

Bugarsko novo područje.

Milan, 3. oktobra. Listovi javljanju iz Pariza, da će bugarska vlada zaposesti željeznicu prugu Dedeağac dne 6., a odstupljeno područje dne 11. oktobra.

Rumunjska neutralna.

Bukaresti, 3. oktobra. Dobro poučeni kraljevi osiguravaju, da je rumunjska vlada zaključila, e se drži stroge neutralnosti, nu obzirom na današnje okolnosti, na granici će se proizvoditi potrebite vojničke mjere. Svaku izjavu stranaka ili nemire, nastojat će se odmah ugušiti.

AUGUST ŠENOVA.

Kanarinčeva ljubovca.

(Dalje.)

„Bude li potrebno? Kako ti misliš? Ti me mrziš i imam me za što mrziti. Kako znam, da mi se ne osvetiš? Što da činim, da mi se ne osvetiš? Ina li našna pogodba?“
„Ina?“
„Ina.“
„Da pisma pokažem ocu, uvidio bi, da je prevaran, nesretni. Ti ga ne ljubiš, možebiti ljubiti nu obne. Da sazna, što se bilo, zamorilo bi na te, na cijeli svijet. Na zna, da na groblju leži kopile pod gorovin grhom, zdvojio bi. poludio bi.“
„Ina.“
„Vidi, ja toga ne ču. Otac mi je.“
„Vjer sta?“
„Zla si, popravi se. Čemu uništio oca? Ne me, vidis, ružna sam. Ostao ču dijevo, knem li se. Jos si došla mlada, ružnija se samo oca već i mene preživjelo, bila, da sam kuvavina. Ti si gadna, ganjan grješnica. Ali ne laži, ne varaj, ne budi, ne robu i možeš mirovati od mene;

nu udarisi li u staru žicu, sve ču odati oca.“
„Sve ču uiniti, kako veliš, ostrviti dječini žena.“
„Ne vjerujem ti. Znam, da lažeš i unišjes dobro lagati.“
„Što želiš?“
„Povrati gospodarstvo mojim rukama. Ja ču voditi račune; ti možeš trošiti, gospodjim biti, samo ne smijes ludu trošiti, ne smijes krađi.“
I opet zasuti Lutecja, kam da se nečem domisija. Najedno poče joj bradati predhtavati, oči se stiškali, žum kliknu preda me, objuži mi koljena i viknu kroz pluć:
„Amalijo! Amalijo! Hojja si od anđelja, a ja gora od djavola. Što si rekla, islina je. Vidim, ti znaš za sve moje grješbe. Hoćes me stodihi. Nisam teba vrijetna. Siedis me, jer ne eš da tibijsa oca. O zgriješila, zgriješila sam, moć je duša do vjeka prokleta. Ti me nećeš izbaviti, grijesnu dušu duž propasti izvaditi. Ti si anđeo, spasteljica moja, neka bude sve, sve po tvojem — — —“
Dalje nije mačuha mogla govoriti od

silnih ječanja, od ljuta plača. Pritiskala je klececi glavu na moja koljena, stiskala mi noge rukama, glavinja — — — i meni su isle suze na oči. Rekoh si, divlja si, počela si, prežestokost si govorila. Griješnica je, ovo se kaje,
Pridržuj ti, u ona — — — poljubi me.
Sjedila sam opet za očevim stolom, nosila sam opet ključje pri sebi, otac me je nekako čudno gledao, mačuha mi gledala, služinčad se čudila, da je „grijevrag“ opet iznašao iz zaukita. Poslovi, reče mačuha, da joj dosadnjaju, ja sam ju za groštenje molila, udobrila se, opametila se, gospodarstvo da me veselji, pa neka mi bude. Otac se čudio došlo, ali mislino, da mu je drago bilo. Eto, rekoh si, vje li tako bolje? Da sam sve oca obrtolja, koliko nesreće! Lutecja bio je otacjom, mene bi bio još veoma zamrzo, a sam bi bio očajno. Lutecja se kaje, okrutno bi bilo zatvoriti grješnicu pal k spanjenju. Varka neka oštane prikrivena, sve nože hojje biti, samo ako ona bude dobra. Mačuha je odsele nanje trošila, ja sam dobivala nove haljine, povezila bi se

s njom katkad u crkvu, mogla sam povtji pohoditi majčin grob. Kolike za me sreće! Sad mi se je povratio smjeh, povratilo mi se i suze, a mačuha povrala mi opet knjige.
Tako se udobrilo sve, srce mi je kucalo zadovoljivo, apavala sam mirnije i kao da se moj Božji svijet sve više vraćao k sebi sjav sreću. Pa i tomu sam se čudila — mačuha me katkada nutkavala, neka idem s ocem u grad štošta kupovati. Jedno se povratih ranije nu obično knuči. Otac bio je zaostao u gradu. Nadjoh u svojjoj sobici mačuhu. Začudih se ne malo. Smijeseci se reče mi, da sam nemarna, da se ne brinem za svoju sobicu, sama da mi je sve pospremla, uređila, paće evijeće na prozore namjestila. Začudih se lilkoh dobruhi. Kad Lutecja izidje, pogledah u svoj ormar, al tu bijaše sve razmetano. To me nekako začudilo. Netko je prekapao moj ormar, mačuha je pospremla. Hm! Da nije izročila pisma? Čuvala sam se. Uzehi pisma prošla tavanice, ponesoh ih na tavanu tornja u zablatu, taman kulčić, gdje su samo golubovi noćili. (Dalje slijedi.)

Balkan.

Pritisak entente na Bugarsku.

Genf, 1. oktobra. Pariski dopisnik „Journal de Geneve“ doznaje, da se entente već odučila ohirom na bugarsku mobilizaciju. Bugarskoj se ne će dozvoliti, da dovrši mobilizaciju, a da se ju ne prisili, da istupi iz svog dvojnogod držanja. Črta Solun—Niš, po kojoj Rusija diše, prebližu je bugarske granice, te se ne će trpjeti niti najmanju prijetnju. Od bugarskog odgovora odvansno je, da se poče sa provadjanjem ententinih zaključaka. Česta Dedeagaš—Carigrad je otvorena, te će prije privesti k cilju, nego svaka druga. Mobilizacija Grčke nije stalno uperena protiv entente. Nadati se je, da Grčka ne će dugo vremena stati prekriznili ruku.

Pomoć Srbiji.

Pariz, 1. oktobra. Odbor, koji se have pitanjem ekspedicije za Dardanale, bio je jučer saslušao od Vivianja i Delcasseja. Službeni se komunicirje nje o tome izdao. Govori se, da je Delcasse izjavio što i Grey, da će se Srbiju na svaki način poduprijeti.

Bugarski generali.

Beč, 1. oktobra. Kako javlja „Neue Freie Presse“, sef bugarskog generalnog stožera, Klement Bojadšef, imenovan je zapovjednikom bugarske vojske. Njegovim nasljednikom imenovan je general Jostov. Oba su generali Makedonci. Bojadšef je vodio u balkanskom ratu treću diviziju vojske Ratka Dimitrijeva. Iza rata bio je ratnim ministrom, a kasnije sefom generalnog stožera. General Jostov je još mlad čovjek. U svoje vrijeme bio je atašekom Beču. U balkanskom ratu bio je sef generalnog stožera Ratka Dimitrijeva.

Nesporazumljenje sa Francuskom.

Bukarešt, 1. oktobra. Osobe, koje su blizu Take Jonescuja javljaju, da je izmedju ministra predsjednika Bratianja i francuskog poslanika Blondeta doslo do oštrog nastupa radi rumunjske politike, jer poslanik ne odobrava rumunjsku politiku.

Izjava bugarskog poslanika u Berlinu.

Beč, 1. oktobra. List „8-Uhr-Blatt“ javlja: Bugarski poslanik Rizov u Berlinu, izjavio je danas novinarima: Bugarska je mobilizacija skoro izvršena. Da li će Bugarska ostati neutralna odvisno je od daljih događaja. Isključeno nije, da ne će Bugarska morati braniti svoje interese. Bugarska ne će neposredno voditi pregovora sa Srbijom, jer nije moguće, da bi izmedju ovih dviju vlada doslo do sporazumka. Pregovori sa ententom trajaju, ali uspijet će samo onda, ako se Bugarskoj odmah ustupi Makedonija. Kako stvari danas stoje, ne izgleda da će se to obistinili.

Tajenje bugarske mobilizacije u Francuskoj.

Zürich, 1. oktobra. Iz jednog članka Clemenceau-u „Homme Enchaine“ proizlazi, da je francuska cenzura zadržala i branila 24 sata vijest o bugarskoj mobilizaciji. Jedva izda kako je vijest donio „Journal de Geneve“ propustilo se, da se to i u Francuskoj objavi.

Ententina pomoć Grčkoj.

Atena, 1. oktobra. Poslanici entente javili su u nedjelju grčkoj vladi, da ako bi Srbija ili Grčka bile napadnute, ententa je pripravna iskrcati oznamu situ i topništvo i da će pružiti svaku potrebnu financijalnu potporu.

Držanje Rumunjske.

Bukarešt, 1. oktobra. Ovdje se očekuje navalu centralnih vlasti na Srbiju. Pitanje je, kakvo će stanovište tada zauzeti rumunjska vlada. Nacionalisti i rusofili zahtijevaju neka se Srbiji direktno ili indirektno pruži pomoć. Vlada ne će da pokaze svoju boju.

Izjavljivanje grčko-rumunjski dogovori.

Berlin, 1. oktobra. Posebni izvjestitelj „Lokalanzeiger“ u Ateni javlja svomemu listu: Potvrđuje mi se, da su se negativno svršili pregovori, što ih je započeo Venicelos s rumunjskom vladom u svrhu, da se zauzme zajedničko stanovište spram novog položaja na Balkanu. Može se ustvrditi, da su se konačno razbili ovi pregovori, pa se to smije smatrati povoljnim znakom za držanje Rumunjske povodom skorasnijega rješenja

balkanskoga problema. U mnogim se krugovima želi, da se postigne sporazum sa susjednim Bugarima i Turcima, naravno na podložni, koja je u interesu Grčke.

Italija i Balkan.

Milano, 1. oktobra. Uvodnik „Mattina“ od 14. pr. mj. raspravlja o balkanskom pitanju, pa veli: Evropa se odvise bavila Balkanom, uzdigla je Grčku do jake vlasti na Sredozemnom moru, pa se ona sve više približila Epiru i Albaniji, što nikako ne konvenira ni Engleskoj ni Italiji, a jednako ne može biti Rusiji na uhar, što Bugarska kani unistiti snagu Srbije i doći u Carigrad... Baikanski su narodi pridonijeli u istinu mnogo žrtava, da postanu jaki, ali oni su i mnogo intrigirali, i zato ne ima koristi ni od sadanjeg rata, ni od akcije na Dardanale i od intervencije Italije i njenog navjescštena rata Turskoj, Bugari su se ko za inat ipak dogovorili s Turcima, a šta misle ostale balkanske države, to je sasvim nezavisno Grčka i Rumunjska ne će još otvoreno poći ni u koji labor pa ni k ententi, koja se sada više bori za Srbiju, no što Sribi zaslužuju prema svomu držanju.

Grčka mobilizacija.

Trst, 1. oktobra. Grčki konzulat obavija u službenom „Observatore“: Uslijed opće mobilizacije u Grčkoj, pozivje grčki konzul u Trstu sve grčke podanike, koji su potvrdnje vojničkoj dužnosti, da se predstave na konzulatu, gdje će primiti potrebita razjasnjenja.

Grčki i bugarski kralj.

Atena, 1. oktobra. Na brzojavku kralja Ferdinanda odgovorio je kralj Konstantin sličnim riječima. U brzajavu su izraženi dobri odnošaji, što medju obim zemljama vladaju.

Grčka želi razoružanje bugarske vojske.

Atena, 1. oktobra. Grčka je vlada izjavila bugarskom poslaniku, kada joj je ovaj priopćio mobilizaciju bugarske vojske, da ju to ne umiruje. Samo razoružanje bugarske vojske zadovoljilo bi Grčku.

Razno.

Plementa akcija pape.

München, 1. oktobra. „Münchenener Post“ javlja: Papa umoljava u okružnici vlasti u ime čovječnosti i vjeroispovijesti, da od dnosnog dana sklope općenito primirje. Papa želi, da ovaj dan bude u čitavom svijetu posvećen uspomeni palih vojnika.

Razgovor sa generalom Borovičevićem.

U „Vossische Zeitung“ piše Otto König sa Sođe:

Generala Svetozara pl. Borovičeva, zapovjednika vojski na Soći, koje su se u prvim borbama na talijanskom ratištu ojevnale neprolaznom slavom, pozvala je zapovjed prvotnog zapovjedništva onamo u čast, kad je pobjeda okrunila uzasne bojeve njegove vojske u Kapratima i on na čelu svojih hrabrih junaka napravio hrlio. Kako mi je pripovijedao, oprostat mu nije bio lak. Jer jedna ratna godina kao ovdje, usko veže vodju i njegove čete. „Vojnički udes.“ — reče vrlo vojvoda — „svaki mora onamo ići, gdje ga trebaju.“ Sijajan je vojnik, taj general Borović.

Željezna glavja sa jasnim očima i sa značajnim nosom ovisjedočavaju u prvom času o tom, da legende, koje su nikle glede njegove osobe, u anogim slučajevima zaista nijesu samo legende. Jedan časnik glavnog stožera, koji je s njim u Galleiji bio, pripovijedao mi je, da su vojnici priznali na to, da nema kuga, koja bi mogla njihovog zapovjednika pogoditi. Ja sam to spomenuo generalu i on se smijao: „Da, ja sam to često čuo. Znafe li, ja sam ono, što zapravo svaki vojnik mora da bude, naime fatalista. Kad smo imali one defenzivne borbe kroz mjesec i mjesec ja sam naravski, kad me je to bilo moguće, isao u prve redove, da se pokazem mojim vojnicima i da s njima razgovaram. Naravski, da se u tim prilikama dogodilo, da su Rusi, koji su bili samo 150 koračaja udaljeni, na nas pucali. Jednom je dapače jedan srapsnel pogodilo jednog gospodina moje pratnje. Meni pako nije se nikada ništa dogodilo i tako je nastala pripovijest, da sam posvećen protiv naboja.“

„Zar je nažno, preuzvišeni, da se zapovjednik lako izluže?“

„Da. Kadkad ne ide ni bez toga! Napokom moram se na lenu mjesta osvjeđočiti, da li je sve u redu, da li se moji ljudi tamo na prvo dobro opskrbljeni, kakvo je njihovo raspoloženje — sve su to stvari koje se samo vlastitim opažanjem pravo mogu saznati. Napokon je za vodju vanredno ljudi osjećaj, ako vidi, da su mu njegovi ljudi privrženi.“

Govorili smo onda o nužnoj strogosti i tvrdolji vojskovođe.

„Strog, tvrd, to su samo pojmovi. Bili tvrđ u pravom česu, znači možda u višem smislu biti dobar. Žrtva od stotine može ljudima spasiti — a napokon zato imade i svaki čovjek, makar je i vojskovođa, svoju savjest. Naravski, žrtvovati ljude bez koristi, po čitave pokupovnje, kako su Rusi učinili u Kapratima...“

„I kako to Talijani sada rade“, dobaćim ja.

„Da, oni su još na početku, a i tamo će se to promijeniti, tim više, što već sada vide, da kod naših četa na Soći nije moguće prodor. Večeras četi će veći u Gorici, kako grme topovi i doskora čete sami doživiti: Da je svaki pojedini momak na Soć juncu i da svaki zaslužuje zlatnu koljarnu za hrabrost, može se dostatno procijeniti, što ti ljudi tamo uzdrže — svi Dalmatinci, Bosanci, Korotanaci, Madjari, Hrvati i Moravci.“

Drugi dan bio sam u Gorici. Velika hitka bila je pred nekoliko dana dovršena, sa potpunim porazom Talijana i čitao sam zapovjed generala svojim četaima, koja je zaključila sa prekrasnim vojničkim poletom: „Vojnici! Vaši će sinovi ponosom pripovijediti o tome, da su njihovi oćevi bili vojnici vojske na Soći.“

Razne vijesti.

Prijestolonasljednik u Barbanu. Ovdje je bio dne 27. septembra o. g. na prozaju Njegova e. i kr. Visost. preljasi gospodin, nadvojvoda prijestolonasljednik Karlo Franjo Josip. Premda je bio doznato, kroz kratko vrijeme najavljen, unastajalo se, da se čim dostojnije primi Visokog gosa. U narodu bi neopisivo veselje. Ispred tako zvanih „velikih vrtafija“ — pri ulazu u mjesto — bi smjesteno cvijeće, a vijenci bijahu okijeni ružama i karamfilima. Na ulazu bi smjesteni natpis „Dobro dosao!“ Na prozorima vijale su ponajviše naše troboje. Na kraju mjestu su učenjak takodjer slavulok okieen cvijećem i svakovrsnim ružama. Oko 4 sata najavise zvana naše župne crkve dolazak. U prvom automobilu prispije e. kr. tvrđjavni komesar gop. prof. Schönfeldt, a odmah za njim Njegova Visost prijestolonasljednik sa bratom nadvojvodom Maksimilijanom, koji bijahu praćeni po e. i kr. ratno-lučkom zapovjedniku. Preuzviesnom gospodinu admiralu Chmelarzu i ostalim visim časnicima. Za doček Visokog gosa bili su na ulazu, kapetan zandarmerije i okružni zapovjednik gop. Maksimilijan Koseclak, koji je odmah pozdravio Njegovu Visost, čim je s automobilom sisaš, za tim opć. glav gop. Josip Mikrović sa članovima opć. odhoda, gop. Gubranić, nadučitelj Drnjević, te prećasni Pindulić, kanonik-zupnik, koji je pozdravio Njegovu Visost su kratkim, ali vrlo ljepim pozdravnim govorom. Prećasni je Pindulić izrazio vjernost i odanost cijeloga pučanstva prama Njegovom Veličanstvu caru i kralju, cijeloga kućnog i domovini. Iza toga je Njegova Visost odgovorila zahvalivši, a potom je uz pratnju

preć. Pindulića i ostale nadoste gospode unisao u mjesto: od cijeloga je pučanstva bilo urmešeno pozdravljen sa „Zivio!“ pokleima. Otišao je potom u mjesnu župnu crkvu, gdje se obavila propisana ceremonija. Crkva je bila dupkom puna. Svaki je htio da vidi budućeg Vladata. Kroz to su vrijeme otpjevale dvije kitice „Carevke“ praćene na orguljama, na kojima je igrao nadučitelj g. E. Drnjević. Izašav iz crkve bi ponovno od svih pozdravljen, na što je sa zadovoljstvom odgovarjao i zahvaljivao i sa automobilom prošlijeput pnt prama Labinu zajedno sa svojom pratnjom, doćim su se ostala gospoda vratila u Pulu. Da je bio lijepo urešen ulaz i izlaz, ide svaka hvala među ostalima mjesnom oronizstvu, općinoskom glavarstvu, vojistvu i braćić gop. Ivanu i Juliju Malabotić i njihovoj gospodji majci, koji su svim silama unastajali, da sve to čim ljepše ispame. Pučanstvo je cijele općine veselo i oholo, što je imalo u svojoj sredini Visokog gosa. — Izrazi dobrote i zadovoljstva budućeg Vladata, kao i posjet ostat će u nezbrisivoj uspomeni kod vjernog i odanog našeg naroda.

Miniaturno-izložba uljevnih slika Gjure pl. Hondryea nalazi se za neko vrijeme u kavani „Narodnog Doma“. Originalne slike ovog dobro poznatog slikara, preporučaju se tople. Cijene su umjerenae, a 20 po sto čitoga iznose namijenjeno je društvu „Greenog Kriza“.

Govori se, da je za nakup sigurnih i preporučljivih srećaka sa zaježmenim zodičima (do 630.000 kruna) sada već radi toga najzgodnije vrijeme, jer će svaki narušilac dobiti sretnom slučajem 4000 franaaka sasvim badaiva. — Upozorujemo na današnji odnosni oglas Krednitog i eskomptnog društva u Pulu.

Dobrovoljni prinosi.

Nasa je uprava primila te će proslijediti svrsi sljedeće prinose:

Za hrvatske škole u Pulii:	K	2.--
Gesclitmeister Ivičić	K	2.--
Ukupno	K	2.--
Prije iskazano	K	211814
Sveukupno	K	212014

Književnost.

Dvije pjesme. Uspomena mobilizacije i svjetskog rata god. 1914.—1915. Skitio u skladu: Bojai mornar Antun Kovačev, biohariz iz Kaštel Luksićan ju Dalmaciji, sada na Njeg. Vel. brodu „Pelagos“ ukracan. Pula, 1915. Tiskara Jos. Krmptović. Naklada piščeva. — Pod ovim naslovom zaklada je ovih dana ukusno opremljena knjizica sadržavajuća dvje pjesme, u kojima je Kovačev iskutio postanak mobilizacije i razvlatik rata na pučki lahko svatljivi način. Knjizica bje nagradjena od njegove preuzvišeniosti admiralu Hausa te se može kupiti i kod naše uprave za 70 h komad.

Alko naručite i to odmah učinite

1 srećku austrijskoj crvenog križa	50-mjesečni obrok za svih pet
1 srećku srpskoj crvenog križa	srećnaka dot dobijteh li-stava samo 5 kruna
1 srećku budimpeštanskoj bazilike	
1 dobitali list 3% zemal. srećnaka	
iz god. 1899	
1 dobitali list 4% ungar. lip. srećnaka	
iz god. 1894	

12 vušnja svake godine, glavni zgodil K 630.000 dobit čete pravo igre na zgodilke lige turske srećke do 4000 franaka sasvim badaiva!

Razjalenje i igrañi plan baļje besplatno!

630 Krednitno i eskompio društvo, Pula 63

Istarska Posujilnica u Pulii

Tko želi uložiti sigurno svoj novac na stjednju.

tko ima platiti „Posujilnici“ interes ili što na račun svog duga,

tko bi htio u potrcbi da digne koliko iz svog uloška kod „Posujilnice“

taj nek ide

u delavnik izmedju 6 i 7, a u nedjelju i praznik izmedju 3 i 4 sati popodne u „Narodni Dom“ (palača „Istarske Posujilnice“) na II. kat u pisarnu dra L. Scallier, odvjetnika i vojničkog brantelja.